

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, öv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Városrendezés.

Egy még a múlt évben kibocsátott miniszteri rendelet utasítja az ország összes városait és községeit új házszámzásra.

Szükségessé válik ilyen újabb házszámzás időközönként minden országban statisztikai és telekkönyvi szempontból részint azért, mert esetleg egy nagyobb ház hely egy tulajdonos kezéről kettőbe megy át és kettő osztva, két külön ház helylyé válik, vagy megfordítva egy tulajdonos birtokába két kisebb ház hely kerül, ki azokat egyesíti.

Mindkét eset idővel okvetlen bizonyos számbeli változást hoz létre a község házainak mennyiségében s ennek rektifikálása teszi szükségessé ezt a most miniszterileg elrendelt házszámzást is, melyet a városok és községek a f. évi októberig tartoznak megejteni.

Nem tudjuk, nálunk folyamatban van-e már ez az újabb házszámzás, de ez nem is lényeges arra nézve, amit elmondandók vagyunk, mert e munkálattal végre is a kormány rendelte el és így előbb utóbb csak végre kell majd hajtani, amit azonban e munkálattal együtt végre lehet hajtani: amiről szólanunk akarunk: a városrendezést, arról a kormányrendelet nem szól, de városunk eddigi fejlődése után is ideje lesz e kérdéssel komolyan foglalkozni, sőt azt lehetőleg az új házszámzással kapcsolatban végre is hajtani.

Mert sajátságos az, hogy a városunk valamely lakosát kereső idegen esetleg a rendőrséghez fordítván felvilágosításért, ott egyszerűen csak azt a felvilágosítást nyerte, hogy az általa keresett N. N. polgártárs a H-ik vagy III-ik tized 456. vagy 637. szám alatt lakik és e rendkívül tájékoztató értesítés után nyakába verve a várost, kérésendő: vajjon ama megnevezett tizedek melyik végén is kezdődik hát a házszám és milyen irányban folytatódik, vagy melyik zugban van hát az általa keresett numerus?

Igaz, nálunk neve is van jórészt minden utcának, van főutcánk, ur utcánk, szarkás-utcánk, honvédsorunk, serkoresma-utcánk és köztük és mindenféle rendű és rangú nevezetes zugunk, de mind-e nevek legfőképp csak a város hivatalos térképén vannak meg és benszállott rész-ből száza közül is bizonyára zavarba jönne ma legalább 80, ha megkérdeznék tőle: mitassa meg, merre van a serkoresma-utca? — lévén ez a nevezetes, beamter-korbelti keresma, melyről az utca elneveződött, már régen csak az emlékezeté.

Az új házszámzással együtt tehát, már a fent elmondott egyetlen ok miatt, vagyis a forgalom és közlekedés könnyítése végett is idején való volna a városrendezés nagy munkáját is fogantatítani.

Szükséges, hogy az utcák sarka, az utca nevét és tizedét jelző tábláskával láttassék el, szükséges, hogy az eddig névtelen utcák nevet kapjanak s főleg szükséges, hogy a házszámzásnál az eddigi ősi szokással szakítsunk, mely szerint minden tized ház csoportjának számzása egyenlő kezdődött és ment 800 vagy 1000-ig, a szerint, a hány ház volt az illető tizedben.

De nem csak ez szükséges. Hanem egyáltalán véve új neveket kellene adni utcáinknak és ez elkereszteléseknél figyelemmel lennünk a történelmi nagy nevek, ezek emlékének szentelvény egy-egy utcát, mint ahogy cselekedtük a Jókai utcával is.

Hiszen városunknak is voltak nagy fia: *Horváth Mihály, Tóth József*, szerényebb körben *Boross Sámuel* stb. Vajjon jutott-e eddig eszünkbe, hogy nevük után nevezzük el az utcát, melyben szállóházuk áll, melyet pedig emléktáblával jelöltünk s nem hangzanék-e szebben, például: *Tóth József-utca*, mint a mostani elnevezés: *Kurcaparti-utca*?

A mi a tizedek szerint történt eddigi beosztást illeti, ez teljesen megfelel a város térrajzának, amennyiben az egyes tizedeket egymástól a főközlekedési utcák eléggé élesen választják el és határolják. Ez tehát, a rendezésnél ezután is úgy maradhatna, mint eddig volt.

Más azonban a házszámzás, mely, mint már példával is kitüntettük, sehogys sem felül meg a jó és tökéletes közlekedési és forgalmi követelményeknek.

Itt a modern városok példáját kell követnünk, mely szerint minden utca házszámzása egyenlő kezdődik és addig folyik: ahány ház azon utcában van. Sőt még e rendszerrel is célszerű a páros számokat az egyik, a páratlanokat a másik utcaoldalon beosztani, mint ahogy ez újabban történik. Hogy így rendezés mily előnyére van a közlekedés és forgalom gyorsításának, azt alig szükséges mással, mint a postai szállítmányokkal igazolnunk.

Ma postánk állami kezelés alatt áll s a közl. miniszter kény szerint helyezi át annak személyzetét egy helyről a másikra, azok közt természetesen a levélhordókat is.

Megtörténhet, hogy ma-holnap idegenből helyeznek ide egy levélhordót, aki aztán keservesen izzadhat, a míg a reá eső városrészben kiismeri magát.

Természetesen, az a szerencsétlen levélhordó baja, ha izzad, amíg beletanul, de az már aztán amaz egész városrészre nézve fatális kellemetlenség, ha azalatt a postaküldeményeit rendetlenül kapja, holott, ha utcáink rendszeren elnevezve, jelzőtáblával ellátva és az általunk ajánlott módon házszámzva volnának: ez úgy a levélhordónak, mint a nagy közönségnek csak előnyére, kiszámíthatlan hasznára volna, mert az egyik megszabadulna a beletörődés izgalmaival, a másik pedig postai szállítmányait kapná meg minden késedelem nélkül.

De ez csak egy példa, amely benünket a városrendezésre utal, holott számtalan ilyen példát lehetne az általunk e cikk keretében felvetett eszme mellett elmondani.

Azt hisszük azonban, ez főlegesen volna.

A kik e tárggyal komolyan kívánnak foglalkozni, azoknak egy példa is elég s városunk új képviselőtestületének tagjai kell, hogy e komolyak sorában legyenek, mert a városrendezés feladatának megoldását, az ez irányban való kezdeményező lépést és határozathozatalt tőlük várjuk.

Ez is egyike azon teendőknél, mely reájuk vár.

Gimnáziumunk és a görög nyelv.

(Ajánlva a szülők szíves figyelmébe.)

Hosszas és heves országgyűlési s még hosszabb és hevesebb irodalmi harc után törvény erejére emelkedett Csáky miniszternek a görög nyelv ügyében előterjesztett javaslata.

Az új törvény a küszöbön álló iskolai évben életbe is lép. Ezentúl a gimnáziumi tanulók nem mindnyájan kötelesek a görög nyelvet tanulni, hanem csak azok, akik papi vagy tanári pályára szánják magukat. Ügyvéd, bíró, orvos, mérnök és minden egyéb lehet az is, a ki görög nyelv nélküli végezze a gimnáziumot.

A görög nyelvi törvényt a nagy közönség rettentő nagy vívmányának tekinti, leginkább azért, mert a görögöt csupán nyúgnak tartotta és mert azt hiszi, hogy a görög nyelvi törvény azt jelenti: többé nem kell a görög és így kevesebb a tanulni való.

Valószínűen a mi gimnáziumunk tanulóinak a szülei között is sokan gondolkoznak így és éppen azért nem látom fölségesnek e nehány sorral az illetőket az új törvény feől felvilágosítani.

Mindenek előtt kijelentem a magam magán meggyőződését, hogy én a görög nyelvet a gimnázium tárgyai között fontos és hasznos tárgynak tartom, tartottam és valamin azt sem hiszem, hogy e nyelv tanítása minden eredmény nélkül maradjon. Hogy a görögöt sikeresen lehet tanítani, arra kitűnő bizonyosságot szolgáltat a mi gimnáziumunk is, a melynek növendékei mindig szép eredményt tudtak felmutatni, e

nyelvöl és más intézetekbe kerülve, mindent a legjobb görögistáknak bizonnyaltak.

De az én magán megjövedésem most mellesleg; annál is inkább, mert az új törvény is fentartja a görög nyelvnek a nagy értékét, midőn csak azt tekintni valóságos gimnáziumi tanulónak, vagyis, csak azt bocsátja mindenféle pályára, a ki görög nyelvvél végezte a középiskolát.

Jól megmondják tehát azon szülők, kiknek fia az idén kerültek az V. osztályba, hogy vajjon fölmentessék-e gyermekeiket a görög alól vagy sem? Nyugodt lélekkel csak azon tanulók hagyhatják el a görögöt, kik már az alginannum bevégeztével minden bizonyon elmondhatják magukról, hogy sem papok, sem tanárok nem szándékoznak lenni.

Az se vessze fölé a születek és a tanulókat, mintha a görög nyelvtől szabaddá, nagy könnyebbséget érdemelt a tanulása. — Az új törvény csak azokról veszi le a görög nyelv terhét, a kik a helyett más terhet hajlandók magukra vállalni. Nevezetesen a heti öt órai görög helyett heti két órai magyar és görög irodalom és művelődéstorénelmet, továbbá még heti két órai szabad kézi és geometriai rajzot. Igaz, hogy a görög nélküli tanulónak egy órával kevesebbje lesz hetenként, de viszont egy tárgy helyett kettőt kap cserébe, már pedig a tanúgyvel ismerős emberek előtt sem titok, hogy több tárgynak egyenlő óraszám mellett is több a terhe.

E sorok a világot sem akarják a tanulókat a gimnáziumnak görög nélküli irányától elriasztani, hanem csak azon áramlatnak igyekeznek ellenszegülni, a mely a görögöt végkép el szeretné süpöni, valamint azt a sok helyt nyilvánközö balfelfogást próbálják eloszlatni, mintha a görög helyett semmit sem kéne tanulni. — A gimnázium ezenről is csak annyit társadogot fog követelni növekedését, mint ezelőtt, akár hallgatják a görögöt, akár nem, mert a tanulásban a mérték csak emelkedhetik és sohasem szállhat.

Kardos Albert.

Ujdonságok.

Szentes, 1890. augusztus 28.

— **A nagy hontalan névostyú.** Nagy és nagaszto ünnepé emelte a *Kossuth* nevezet füzött történeti eseményekből kifolyólag a kegyelet a Lajos napját, melynek estejét országszerte párt és felekezeti különbözőség nélküli ünnepi meg minden magyar. Két napja van a nemzetnek, melyet minden évben megünnepel, megszentel, az egyike: a szabadság, egyenlőség testvériség napja felvirradtának emlékeire, a márc. 15. éket; a másikat azon férfú emlékeire, kiknek láng lelke, tettereje megteremtette az eszméket, *Kossuth* Lajos emlékeire a *Lajos estjét*. Ez évben most vasárnap este tartották ez ünnepet. Városunkban az I. II. 48-as körökben, a kaszinóban és az iparos ifjúság a kavéház nagyteremben táncvigalommal. Az első 48-as körben mintegy 70—80 teríték volt elloglalva s egymást érték a hazafias szellemű áthatott ösztök, melyeknek sorát a kör élnöke nyitotta meg, *Kossuth* egészségére ürve poharát, Utána *Folya* Ferenc mondott gyönyörű magyar beszédet, majd *Üdvödi* Sándor, *Kozák* György, *Sz. Nagy* Kálmán, *Fabian* T. István. A II. 48-as nép körben a testület 2 éves fennállásának dacára mintegy 100—120 teritek mellett fölt a kedélyes mulatság, melyet késő hajnalig tartó tánc követt, itt is az első hazafias és szellemes tóztót a kör élnöke, *Beszédes* István mondta. Mindentel a legnagyobb lelkesedéssel és a hazafias szellemről áthatva ülték meg e napot, melyet a kegyelet a nemzeti ünnepek közé iktatott.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város polgármestere a mai napra rendkívüli közgyűlése hívta össze a városi képviselő-testületet. A kitűzött tárgysorozatban különösen két tárgy érdemel kiváló figyelmet: egyik a szakosztályok megalakítása, másik a gazdasági szakosztály javaslata a kövezet-vám tárgyában. Az előbbire nézve kívánatos,

hogy a szakosztályok valóban ilyenekké váljanak a megejtendő választások által, vagyis minden szakosztályba első sorban az illető szakértők és ezek közül is olyanok választassanak be, akik a nobile officiummal járó munkától, a szaktanácskozáskölkben leendő lelkismeretes részvételtől sem riadnak vissza, mert az nagyon ferde felfogás nálunk, hogy az esetleges kihagyás ily szakosztályokból még sértett ambíciókat is támaszt, holott ugyanaz a sértett ambíció esetleg bevalaszta, éveken át egyetlen egyszer sem néz feléje sem a szaktanácskozáskölkben. Ami a gazdasági szakosztály köve zelvám-tervezetét illeti, ezt a mai alakjában, ahogy majd a zöid asztalra kerül, nem ismerjük. A nálunk divó abnormis szokásnál fogva erről az egész munkátról mi sem szivárgott ki a nyilvánosságra. Így azt sem tudjuk; nem e ugyanaz a primitív, mondhatnók cölöpkorszakbeli tervezet verődike fel újra, amelynek réme már egyszer ott kísértett a tanácssteremben s amelyet kövezetvámjdi tervezet számba valóban csak a legszélső naivitás vehet. Épp ezért a tárgysorozat a pontjára különösen felhívjuk a városi képviselők figyelmét. Az az óandóztatás, mely a nevezett tervezetben kifejezésre jut, olyan abszurd valami, olyan új teher a polgárságon és annyira benőtőlag fog hatni gabonaárainkra, hogy annak a tervezet alakban való elfogadásával minden képviselő kereskedelmünk és gazdaságunk eleterébe vág. Míamr elmondtuk annak idején e tervezetre a véteket. Itt csak ismételnék, hogy nem zárkóznak el a helyi áruforgalomnak ily vámmal leendő mérseket és viszonylagos megterhelése elől, de határozotlan kívánjuk, hogy a vámsorompók felállítassanak és a vidékiek kövezetvám fizetésére kivétel nélkül köteleztessenek. S ezt kívánjuk, egy ily vámdíjszabályzatot alkotnia — kötelezése a városi képviselőtestületnek is, melynek kezébe a polgárság nem azért adta a bizalom jelét, mikor megválasztotta, hogy azzal visszaéljen, hanem: hogy mindig és mindenben a polgárság javán munkáljon.

— **Közigazgatási fölülvizsgálat.** *Stammer* Sándor alispán *Albertényi* Antal megyei főszámvévó kiseretében a múlt napokban váratlanul megjelent Mindszentben, hogy ott közigazgatási fölülvizsgálatot tartson. Mint tudósítónk írja, a vizsgálat mindenben jól végződött, mert a közs. közigazgatás a legnagyobb rendben találtatott.

— **Tűzfészek a város közepén.** Haragok véskongása veri fel az országot, borzasztó város- és község-pusztító tűzfészek híre érkezik mindenfelől, segélykérők „jaj”-ja közben nyul a meztelen, hajléktalan kar a jótékonyosság fillereit után s égig csap a láng az elhamvadó vagyon fölött hasznerue — s mind e pusztulás intó példája közepett, akkor, amikor nálunk sem hiányzik egy egy — szerencsése jelentéktelenebb tüzesetben — az intó példa, vétkes nyugalommal тұrjúk a szinkört, ezt a veszedelmes tűzfészeket városunk kellő közepén. Igaz, ott terpeszkedik, lábatlanokodik előtte egy tűzfészekendő untalan, de csakugyan hogy lábatlanokodik, mert egyébre se való, csak, hogy a különben is szűk tért még szűkebbre szorítsa. Mert azt a bátor túzollott itt nálunk, ahol pedig a segélynyújtásban szinte páratlan a poigárság, — csakugyan szeretnők látni, aki elég vakmerő lenne, a rozoga faalkotmányunk esetleges lángbaborulása-kor ott, a közvetlen közelben, azt a tűz-

fészekendőt kezelni. A boldogtalan, ott sülnemeg a nagy hőségben. — A napokban pedig kevesbe mult, hogy az a tűzfészek tüzet nem fogott. Vasárnap történt, a „*Ár ingyendők*” előadása közben, hogy a szinpadon, a szuffiták közt elhelyezett egyik napegő petróleumlámpa kigyulladt és üvegjén kicsapott a láng. A szinpadon játszó színészek lélekjelenléte szerencsére elhárította a katasztrófát. A függőnyt hirtelen lebecsátották és a lámpát sikerült eltávolítani, mielőtt lángja átcsapott volna a gyűlköny száraz tetőre és könnyű anyagú szuffitákra. A közbűség azonban így is nyughatatlanokni kezdett s jó hogy *Halmay* direktor megjelent a lámpák előtt: megnyugtattni, hogy nincs veszedelm. Így aztán az előadást folytathatták. De ez esetből mindenestre jó lesz levonni azt a tanúságot, hogy idején való már e tűzfészek lebontása és eltávolítása.

— **A kiállítás bezárasa.** A munka érdeméhez illo és méltányos árupepséggel zárták be iparos ifjaink, ő: uszon át a nyilvánosság bíráta alá bocsátott munkáik kiállítását: az iparos ifjak munkáitállítását, melynek bezárasára *Sorkady* N. Alháy, városunk polgármestere kettek fel, ki is szívesen vállalkozott erre. Azon további fejlesztésre buzgó beszédeiben kifejezett iparosok feladátát és sikerit kívánva az ipar további fejlesztésében zárta be a kiállítást. A kiállítás közül összesen 66-an reszesültek különféle jutalommal és kitüntetéssel, mely pénzbeli és díszokmányi elismerésben nyilvánult. I rendű okmánytal ki lett tüntetve: 32. II. old. rendű okmánytal: 25. III. old. rendű okmánytal: 9. A bezárat este az iparos ifjak által újoman szervezett dargyiet dalcselnye követte a nagyvendég nagyteremben, melynel örömmel tapasztaltuk, hogy ha nem is álmuk a tőkely lokán és sok kívánni való van is hatra, de az igyekezet lát-zik s az akaratero befogja gyozni a nehézségeket. A dabonyi műsora változassá tétetet *Dr. Filó* Tamár által, ki *Long* fellövna a „*A líbas óra*” c. költeményét szavalta el, valamint *Szerenkúnyi* Károly vig szavalata, ki *Petőfi* „*Vás közb*” c. költeményét jól adta elő. A közöncs a szavaként zajos tapsokkal jutalmazta. A nagyterem után reggelig tartó kedélyes táncmulatság következett, melyben — a teremben uralkodó nagy hősg dacára — mintegy 100—120 pár veit részt, úgy hogy e bál egyedelmé, mint a kiállítási beépti jegyből bevételezett összeg, oly tekintélyes summat képvisel, mely nagyban emeli és segélyére van az iparos ifjak penziárának, anyagi helyzetének, és amely sikerrel iparos ifjaink teljesben megismernek elégedve.

— **Társulati közgyűlés.** A közbűsziámarosi ármentesítő és helyviszabályozó társulat 1890. szeptember 7-én d. e. 9 órakor *H.-M. Vósárhelyen*, a városúháza gyűlésteremben *rendkívüli közgyűlést* tart a következő tárgysorozattal. I. A m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 1890. évi augusztus hóban 32929 szám alatt kelt rendelete, az ártérfejlesztés eredménye tárgyalásának és a beérkező felszámolások első és második elbírálásának szabályozása ügyében. Ezzel kapcsolatban jelentés az ártérfejlesztés közszemlere kitételeiről s a beérkezett felszámolások elsőfokú eintézésére ötos bizottságok kirendelésé. 2. A m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak f. évi aug. 3 an 32298 sz. a kelt rendelete, melylyel a békés bábobkai szakasz-tisztás szervezésének módoi tása ügyében, ez évi 4. sz. a hozott közgyűlési határozatot jóváhagyja és az alap-szabályok 36. §-ának módosítását elrendeli. 3. Jelentés a tarsulati köcsönök konverziójáról. 4. A kistiszta-porgányú öszekötő csatorna műtárgyaira vonatkozó terveknek jóváhagyása, továbbá a szárazér-gacsiba porgányú csatorna ömszétöl és a paptelki zsilip működésének megszüntetése ügyében, f. évi május 23 an 13219. szám alatt kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet. S ezzel

kapcsolatban a főbírói tiltó terveinek tárgyalása. 5. A központi választmány jelentése a főbírói állás betöltésére iránt tett intézkedéséről. 6. Ugyanannak jelentése, a belkés bábócai szaksz. hivatal részére. Somogyi Eleköt megváltó házra vonatkozólag. 7. A társulati alapszabályok 15. §-a értelmében, a közgyűlés előtt legalább 8 nappal beérkezett ügyek tárgyalása.

— **A jövő év képviselőválasztási.** A vármegye központi választmánya a f. hó 25-én tartott ülésében vette tárgyalás alá a szegvári és tápai orsz. választókerületek választóinak a múlt hónap közszemlére kitett névjegyzékét. Felsőzámlás a mindszenti, mágoosi derekegyházi, teósi, fábián-sebestyáni, sövényházi I. és a felgyői névjegyzék ellen a szegvári választókerületből, valamint a tápai kerület összes községeinek névjegyzéke ellen nem adott be, ezeket tehát végérvényesen jelentette ki a választmány. A szegvári választókerülethez tartozó szegvári és esanyai névjegyzék ellen egy fölébvezet adatot be, amott Nádas Mihály szegvári, emitt D. Vincze József esanyai lakos által, kik mindketten azt demonstrálták, hogy jogtalanul hagyatták ki a névsorból, mert ők fizetnek anyai adót, amennyi a census és ezt be is igazolták úgy, hogy fölébvezetőknek a választmány helyt adott és őket a választók névjegyzékébe felvette. Ima, a „csanyai különleges állapotok” melyek e „Mindzent Szegvár és Videke” révén a „Szentesi Lapot” is megjárta, hová lyukadtak ki! Mivé lett az a rémséges jogserelen! Úgy történt egészen, mint a mesében: „Vajdútt a hegy és — egy kis egeret szült.”

— **A kataszteri bizottság kötekezése.** Lapunk ez évi június hó 12-én megjelent 28 ik számaának újdonsági rovatában „*Miért került sokba a kataszter?*” cím alatt, humoros alakban foglalkoztunk azzal, hogy a kataszteri bizottság miként elemezte magát, mennyi szivart, cogacot, vörös bort fogyaszt el, s azzal a megjegyzéssel kísérik ez eljárást, hogy jó lesz, ha a tanács a veres pályázati erősebben alkalmazza az ilyeneket tartalmazó számadásoknál, mert nem azért közvegyon, hogy abban úgy lehessen dűskálni. Ezen közleményünk k — egyb-átói eltekintve — a nem sokkal utána következő közgyűlésen egy interpelláció lett a következménye. melyre: Sina Ferenc, Szentes város „*morálisan czúz*” polgára intézett *Sarkadi* Mihály polgármesterhez, kérésen egy általi egy bizottság kiküldetését, mely a kérdéses számadásokat vizsgálja meg, vajjon igaz-e, hogy a kataszteri bizottság oly pazarul bánt a közvegyonnal. A kért bizottság aztán kirendeltetett a közgyűlés által s ez meg is tartotta vizsgálatát a jelentésért a mai napon kezdődő közgyűlés elején terjesztette, mely szerint a számadásból pazarlás nem tűnik ki. Hogy mi lesz ennek folytatn a határozata a közgyűlésnek, az még ezután lesz megmondható. Amint azonban már most is mondhatjuk, hogy a kiküldött bizottság jelentése az általa mondottak valóságát le nem rontja, t. i. hogy a kataszteri bizottság a város költ ségére erősen virgindzik, kubázik, británi kázi és cigarettázik, cogacot, vörösbort is kellő mennyiségben fogyaszt s ha a t. bi zottságnak az a véleménye, hogy a mit ezekre költött, azt nem pazarul tette, ép oly egyéni nézet, mint a mi azon nézetünk, hogy ily címekre közvegyonból egy árva krajcárt sem lehet fordítani.

— **Füstbe ment terv.** Az országos vereskereszt-egylet szentesi fiókjának választmánya már régebben elhatározta, hogy a nyár folyamán valami nagy dolgot mivel: népünnepet rendez. Ki is küldötte e célra a választmányi elnök. Sarkadi Nagy Mihály elnöklete alatt egy rendező bizottságot 7 héttel ezelőtt, de hát az elnök ezt a bizottságot csak most szombatra hívta össze s e közben megessét, hogy a szegedi házi ezred nem várt az egyleti elnök úrra, hanem elment hadgyakorlatra és magával vitte a zenekarát is. Már pedig ez a katonabanda volt a rendezőségnek egyetlen remény horgonya: a leghatalmasabb csapatok, mellyel a közönséget, nem ok nélkül emlétek a népkertbe vonzani így aztán, ha nincs banda, nincs népünnepe s az egész terv szépen füstbe ment. Vajjon ki az oka?

— **Városi képviselőválasztás.** A f. évi július 2-án megjelent városi képviselőválasztás alkalmával a III. alyválasztó kerületben történt választást az igazoló választmány megsemmisítvén, e f. hó 26-án ejtette

meg e kerületben az új választást, melynek eredménye a következő: *Babós* József 120, *Kovács* János tanító 110, *Fábián* T István 108. *Mészáros* István 102. *Horváth* Sándor 96 szavazattal rendes tagokul; *Virágos* Kis Mihály 84, *Fapp* Imre 54 szavazattal pótagokul választották az új képviselőtestületbe.

— **Tudomásul.** A szentesi iparos-íjfék közp. és segélyező egylete által rendezett munkakiállítás számadásai, a végrehajtott bi zotts. elnök távolléte miatt csak később fogunk nyilvánosságra hozni.

— **A malacok szelleme.** Három éve, hogy *Kormány* Sándor szép reményekre jogosító hasas disznója egy 3 hónapos malacocsa társaságban eltűnt; három éve kesereg *Kormány* Sándor az illetékes nyomavezetőségjében, három éve, hogy azoknak kísértő szelleme vissza-visszatér hozzá, megrontva napjai és éjei nyugalmát, mintá osztoke. nek, hogy keresse a testest és meg ne nyugodjék a míg meg nem találta a gazt, aki őtet megöltöztönlötte. E három év alatt esodae, hogy ez az egyetlen hasas disznó örösi eszébév növekedett körülte? Hiszen hányszor elképzelte: hány malacot vetett volna az az egy disznó s azóta azok a malacok is milyen szép nagyra nőttek volna az ő komáját. Addig-addig jártak föl aztán hozzá ezek a kísértő, röfögő malacszelleme, amíg végre *Kormány* Sándor agyában megvillant a gyanú és a gyanút csakhamar a megbizonyosodás kövele. hogy azt a néhai való hasas disznót, de meg a három éves koca malacot is bizony senki más nem sikkította el tőle, hanem a tulajdon édes testvérhátját, *Kormány* István. Es mert a malacok szelleme bosszúért kiállott, hát bizony följelentette testvérhátját a rendőrségnek, most, három évvel a gaztelt után és a rendőrség rá is tette kezét a bünsre, ki teljes beismerés van. De hogy mi lesz e bünyő vége és megszűnnek-e végre a malacszelleme *Kormány* Sándort kísérteni azt nem tudjuk.

— **Löverseny.** A csongrádmegyei gazdasági egyesület által rendezett löverseny 1890 év szept. hó 28-án — Szentesen — a varostulajdonát kezpező, alsócsordajárson kijelölendő pályán fog megtartani. — Részesletes programu annak megállapítása után fog közzététetni. Részesletes és bővebb felvilágosításokkal egyesületi titkár szolgál. Lakása Szentesen III. tized 380 sz. (Kalpagos Szabó Tele házában.)

— **Talált zsebkész.** A szentesi iparos íjfék közp. és segélyező egyletének dalestélye alkalmával egy kis zsebkész találtott, tulajdonosa, egyetesi alelnök, *Rácz* Zsigmond úrtól átveheti.

— **Veres kakas.** *Fekete* Kálmán IV. t. 292. sz. háza tetőjére tit f. hó 24-én d. u. e. vézmadár nyaradosa lángujvelével a háznak száraz nád-tetőjét s vesztőlóban lépkezdve tovább a szomszéd házak tetőjét is fenyegette. Azonban városunk nepe ismert önfeláldozásával s tevékenységével elejét vette e nagy meleg és szárazságban városunkra nézve nagyon is könnyen bekövetkezhető, veszedelmeknek, amilyenekről „*Egő ország*” rovatainkban naponként hoznak hírt a lapok. A tűz eredetének oka ismeretlen, azonban akár vetkes gondatlanságból, akár gyújtogatásból eredt is az, mindenesetre kell, hogy szigorú vizsgálatot vonjon magután, mert a mostani időjárás mellett egy ily ismétlődő eset városunk romlását, pusztulását is okozhatná

— **Nyilvános számadás.** A szentesi iparos íjfék közp. és segélyező egylete által, f. évi aug. 24-én saját alapja javára, tánc mulatsággal egybekötött dalestély bevételei és kiadásairól. Bevétele: beléptéjegyéből 182 ft 50, felü fizetéséből 9 ft 20 kr., összesen 191 ft 70 kr., kiadás: teremért 25, zsebkésznek 35 nyomtatványokért 16, jegyek elhordásért 10, altványok szállításért és napzámásoknak 4 ft 90 kr., *Czapek* Vencel karnagynak 30 ft 53 kr., összesen 121 ft 43 kr. Levonva a kiadást a bevételből maradt tiszta jövedelem 70 ft 27 kr. *Felvilágosítások:* dr. *Mateffy* Ferenc 5 ft, B. D. I 1 ft, *Tóth* Kálmán 1 ft, *Szilágyi* Imre 1 ft, N. N. 50 kr., *Dobóczy* József 50 kr., *Tauber* János 20 kr., összesen 9 ft 20 kr. Szentes, 1890. aug. 27. *Kanász* Nagy Antal, egyl. pénztárnok, *Berczel* *Dániel*, pénztári ellenőr.

Schwarze, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Meter (18 Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 10

Értesítés.

A Szentes város közönsége által fönrtartott községi főgymnáziumba a felvételek és beírások, a középiskolai új rendtartás értelmében szeptemb. 1., 2. és 3-ik napján lesznek d. e. 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A beírásokat az igazgató teljesíti a főgymnasium épületében.

A főtétel feltételei a következők:

a) Az első osztályba törvényeszerűen csak a 9-ik évet betöltött tanulók vétettek fel; 12 évnél idősebb fiú felvétele felett a tanártestület határoz.

b) Az ismeretek mértékére nézve megköveteltetik, hogy a fiú a népiszkola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártasággal bírjon, s ezen ismeretét vagy nyilvános népiszkolai bizonyítványtal, vagy ennek hiányában külön felvételi vizsgálattal kell igazolnia. A felvételtkor tartozik a tanuló felmutatni születési bizonyítványát, továbbá orvosi bizonyítványt arról, hogy mikor volt utolszor beoltva s mily eredménnyel;

c) A felsőbb osztályokba való felvétel a nyilvános és magántanulóknál attól tételleztek fel, hogy az előbbi osztályból minden tantárgyból legalább elégséges eleménelt tanulnak bizonyítványtal igazolni;

d) Minden tanuló első felvételeire személyesen, szülői, gyámja, vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni;

e) A gimnázium V-ik osztályába belépő tanuló szüleje, illetőleg gyámja köteles kijelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja az 1890. évi XXX t.-c. értelmében a görög nyelvet, avagy az idézett t. c. által meghatározott más tárgyakat fogja-e tanulni;

f) A főtételhez lefeszendő az évi tandíjnak feltevése. E tél részre a négy alsó osztályban a következő: a helybeliekre: 6 frt, a vidékiekre 7 frt 50 kr, az ötödik osztálytól fölfelé 12 frt tekintet nélkül a tanulók helybeli vagy vidéki voltára. A tandíj másik fele február hóban fizetendő le. Ezen kívül fizet minden tanuló — a tandíjmentesek kivételével — ifjúsági könyvtárra 50 krt, továbbá minden újonnan belépő tanuló 50 krt, beírás díjat;

g) A magántanulók bejegyzése szintén a beírás napokon történik;

k) A főtételi, javító és pótló vizsgálatok auguszt. 29-én, délután 2—3 óráig tartanak meg;

i) Az iskola év ünnepejés megnyitása szeptember 4-én, d. e. 9 óra. A rendes tanítás kezdete szeptember 5.

Szentesen, 1890. auguszt. 22.

ZOLNAY KÁROLY, igazgató.

Irodalom.

A „*Vasárnapi Ujság*” augusztus hó 24-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A szineszeti kiállítás. *Dörre* Tivadar rajzával. *Eöfgy* a tor... *Rónai* Albert költeménye. — A jószívű ember *Jókai* Mór jüjtékta. — A népszínház primadonnái. (*Baháné*, *Hegyi* Aranka, *Pálmái* Ika és *Ligeti* Irma 16 arcképével.) *Kurthi* Emitől. — A háid napja. *Jurjevskaja* Katalin hercegnő emlékirataiból. — A viillamosság a hadviselés szolgálatában. — Az orvosi tudomány a hadviselés szolgálatában. — Női munka és divat (9 képpel). — A magyar orvosok és természetvizsgálók jubilárius vádorgyűlése. — Irodalom és művészet. — Egyletek és köztintezetek. — Mi újság? — Haldlázások. — Szerkesztői mondanivaló. — Keptalány. — Sakkjáték — Hetinaptár.

A „*Vasárnapi Ujság*”, előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „*Politikai Újdonságok*”-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában (Budapest egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a „*Képes Néplap*”, legutócsabb újság a magyar nép számára, félre 1 frt.

Fővárosi értesítő.

A tanító közéletével, midőn a szülők Budapestre utaznak gyermekeiket iskolákba és tanintézetekbe elhelyezni, ajánljuk a következő jöhrnév bevásárlási cégeket tisztelt olvasóink figyelmébe.

A Budapestre járó t. közönségnek, kik saját vagy tanintézetbe lépő gyermekeik részére fehérműtől óhajtanak beszerezni, ajánljuk **Mössner József** régi jöhrnévű vászon- és fehérmű kereskedését a „Menyasszony”-hoz, koronaherceg-utca, a főposta-épülettel szemben, hol első rendű minőségű fehérművet és vásznakat stb. oly olcsón szabott árakon lehet venni, hogy minden vásárló ezen céget ismerősei körében szívesen fogja ajánlani; az árak minden darabon meg vannak írva, hogy a vevő láthassa, nem úgy mint némely üzletben, hol alkudozás folytat fete árát le lehet alkudni, s mindamellett nem biztos, vajlon nem csalódott-e? Intézeti fehérműnek az intézetek szabályai szerint állíttatnak össze, úgy hogy a növendékek belépésnél rendes fehérművel bírnak.

A háztartások valamint mindennemű vasalás és szerszám a legváltozatosabb cikkeket szolgáltatja **Horváth Ferenc** vasárú kereskedése, Budapest, VIII., stáció utca 56. sz., a József körút sarkán. E cég f. hó 1-én fiók-üzletet is nyitott az Erzsébet-körút és Kerespi-ut sarkán, s mindkét üzlet a legjobban van felszerelve házi- és konyha-eszközökkel, edényekkel, vasárúkkal s Meindinger féle kávéhákkal. Mosó, mángoló és fűcsatornák. A legújabbban a bécsi mezőgazdasági kiállításon nagy feltűnést keltett „Dámon” nevű legbiztosabb csótány-irtó készület, mely csak 1 firtba kerül, szintén kapható már Horváth Ferenc üzleteiben, melyekben a kiszolgálás jutányosan és lelkiismeretesen történik.

Különös figyelmébe ajánljuk tisztelt olvasóinknak **Gurwits Tamás** fűszerkereskedését, Budapest, király-utca 30. sz. alatt, hol legjobban és legjutányosabban lehet megrendelni mindennemű fűszerárakat, festéket, ecseteket, saját készítésű finom viasz pasztát padozatok beeresztésére és fényezésére, valamint kitűnő borostyán padozat festék fémnyázat. A legjobb minőségű **dal-máciai rovarpor** csak is itt kapható 10, 20—60 kros csomagokban, valamint a saját készítésű fekete és sárga borkőcsés fémnyázak. Egyedüli raktára lengyel különlegességeknek, u. m.: a gr. Potocky-féle kitűnő rozspálka s a Montleat hr. féle „Jarzebnik” nevezetű lengyel cognac csak itt kapható. Levélbeli megrendelések is a legjobban teljesíthetnek.

Beyer Marcell bútorvasalás, kárpitos díszítőművész és díszítőművészeti üzletet nyitott VIII., József körút 58. sz. alatt, hol minden stílus és színű bútordíszvasalás és kárpitosi cikk a legnagyobb választékban található, valamint író- és dohányzó asztal-garnitúrák, fantázia és luxus-tárgyak valódi nikkellel és bronzacéllal találhatók u. m.: girandolók, gyertyatartók, vázák, négykértő toleitek, toleitek, álló és kézi tükrök, órá-álványok, éji lámpák, feszületek, kártya-prések, stb. stb., továbbá Brunolin, színe-hagyott bútorok fenyésztésére és a legjobb minőségű padlófenyésztés, a legolcsóbb árakon. Vidéki megrendelések pontosan teljesíthetnek.

Cimbalom kedvelők figyelmébe ajánljuk **Appel Ignác** hangszerárú (gr. Károlyi utca és magyar utca sarkán) raktárát, hol az általa feltalált híres és kitűnő **centrális cimbalom**, mely 1887-ben a magas miniszterium által szabadalmaztatott, mindig nagy készletben található, s a nagyban készítés folytán a legolcsóbban kapható: ugyanott nagy választékban van mindennemű vonós, ütő- vagy fúvós hangszer, avagy önmagától játszó zenélő mű, s kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

Fémművesek és esztergatók-készítőknek különös figyelmébe ajánljuk **Enter István** falalmányát, mely igen egyszerű segéd-eszköz csavar előállítására. Ez a csavarműszer, melyel hibátlanul szép csavart egyszerű vágásra és tetszés szerinti vastagságra lehet előállítani. Szerődése a lehető legcsekélyebb, oly annyira, hogy míg az eddigi csavarműszerok kezelese két ember igényel,

nyel, ezen csavarműszerrel egy tanonc is elegendő. Ezen csavarműszerrel az egyik szárnycsavar által oly távolra állítható, amily mélyedést a metszendő csavar igen igényel; míg a másik szárnycsavar a metsző-accél erősen helyén tartja. Ezen csavarműszerrel 5 másodperc alatt, tetszés szerinti négy különböző vastagságú cső metszhető. Megrendelhető a feltaláló Enter Istvánál, Budapest, II. vitéz-utca 16. sz., ki árjegyzéket ingyen küld kívánatra.

Mezőgazdák, iparosok, kereskedők, gyárosok és bányau adósok figyelmébe ajánljuk dr. **Neumann Zsigmond** bátoságitag engedélyezett nyilvános kémiai laboratoriumát, Budapest, V. Bálvány utca 18. sz., hol a nyerstermények, gyári vagy más ipari készítmények megvizsgálhatók, és így azok értéke szakszerűen megismerhető, vagy a hamisítások felismerhetők; a cserző anyagok, zsírok, olajok, ercek, borkó, hamuszír, cukorrépa, nátrágya, stb. stb. összetételét, értékét vagy hamisítását csakis kémiai vizsgálattal alapján lehet szabatosan megalapítani, s e tekintetben teljes bizalommal lehet fordulni dr. Neumann Zsigmondhoz, ki képzettséggel a bécsi műegyetemen nyerte, s négy évig a budapesti kir. vegytani intézetnél mint állami vegyész gyakorlatok, egy évig pedig a főváros laboratóriumában mint asszisztens működött, mi teljes biztosítékot nyújt hogy minden követelménynek megfelel.

Kik saját vagy gyermekeik jól sikerült arcképet óhajtanak bérni, vették le magukat **Häusler János** fényképező és akad. festész, Budapest, nagy korona-utca, a templombazár épületében, hol a legsikerültebb képek készülnek a legjutányosabb áron, így például a most legkedveltebb alak, a kis makart 3 darab 5 frt. 6 darab 8 frt. Nagyobbított passzportouval együtt 24 frt. Színes fényképek valamint olajfestésű arcképek a legnagyobb élethűséggel készülnek, s festményeiket Häusler János a pécsi 1888 kiállításon aranyéremmel, Rajma m. Köllben 1889 ben pedig ezüst-éremmel lett kiutatve.

Színház.

Csütörtökön **Breznyay Anna** jutalomjátékát adotta **Fedora** Sordou világ-hírű 4 felvonásos színműve, melyre a jutalmazott jó neve teit házat vonzotta. A színmű észak szenvedélyes, lobbánékony arisztokráciájának életét, társadalmi bűneit feltárta, az igen szépen kidolgozott jellemkéből eredő eseményeket lélektanilag indokolással megfejtve, tárgyalja A hatást már magában az ügyes fejlődés, nyelvezet biztosítja s darabnak, melyet csak fokozhat a színészek jó játéka, a darabnak beható tanulmányozása folytán. Nátunk azonban **Breznyay Annát** s **Morayt** kivéve nincsennek drámai erők s ez csökkentette némileg az előadás értékét, de mindamellett általánosságban nem mondhatjuk ki előlély nyilatkozatunkat, annyival is inkább nem, mert a két fő szerep e két tehetséges színész kezében. Kitűnően volt fel fogva s mondhatjuk, hogy általánosan megelégedésre oldottak meg **Moray** (Ipanoff) temperamentumával egyező szerepében kitűnő volt s az orszáma is nagyban előmozdította drámai közönségének sikerét. Ipanoff jellemét jól föl fogva szépen kidomborította mutatta be a szerepét meg egész előadás folyamán következetesen kiváló jól illesztette a feleség által megcsalt férj fájdalmát, midőn csalódását elbeszéli Fedorának (**Breznyay**), majd az utolsó felvonásban azt a sorscsapást miatt érzett keservet, maró fűl bánatot, mely nyírja és öccse elvesztése keltett fel benne; végül a vad indulatosságát, a fájdalomtól és dühölt felkorbácsolat szenvedély kitörését, a szerelem és bosszú miatt vívott benső harcot. Az előadás eléggé kerekedett volt s többi szereplők apró szerepekben alig észrevehetőleg zavarták meg az előadás összhangját. A dekoráció is igen jelzese volt, mi a rendezőnek valik díszletére, de kívánatos volna is már egyszer, hogy e csin színpadunkon állandó maradjon.

Szombaton **„Pepita”** új operettben brillírozott **Halmayné** a címszerepben. Mint az újdonság általában, ez is vonzott, ugyanígy, hogy szűfolt ház előtt mutatották be e valóban kedves operettet. A cselekmények számai egy régi spanyol törté-

vényből indultak ki, mely halállal sújtja a férfit, ki a spanyol királytól érüti. Azonban egyszer a királytól lova elragadja s az életveszélyből egy bator férj menti ki élete kockázatával, miért is őt a nők, míg kegyelmét nyerhetnek számára a királytól **erényes** szobalányának **Pepitának** szobájában tartják elurjve. Azonban két férfi áll elő az érdem jutalmának, **Beatrix** (**Margó Z.**) kezének elnyereséért, ki fogadalmat tesz, hogy kezét és vagyonát a királytól megmentőjének adja: **Fredóra** (**Nógrády**) az igazi megmentő és **Don Gáspár** (**Sziklay**) San Lucar csavargó unokáé, sinek **Beatrix** nagy vagyonára fáj a foga. Az ebből eredő visszás helyzetek képezik azután a bonyolult, melynek lezombolyítása több érdekes jelenést idéz elő. A darab kellemes zenéje, de maga e darab kedves szellemessége mindvégig élénk érdeklődésben tartotta a közönséget, mely a szereplők ügyes és jó játéka által igényeit teljesen kielégítve, — megelégedetten tért haza. **Halmayné** (**Pepita**) igen kedvesen játszott s jó énekelt. **Margó Zelma** (**Beatrix**) gyönyörű jelenség volt fényes toleiteiben s enke is kellemesen érintette a halgatókat, különösen szövegei remek volt, melyet zajos tapsokban részesült. **Sziklay** (**Don Gáspár**) kitűnően személyesítette meg és maszkírozta a gondatlan köbor iparlovagot, ki hivatkozával provokálja a bátorságot s eszelősapággal megcséri a királytól, megveit megmentőjének kezét, de mudezt csak a látszat kedvéért és csak addig, míg az igaz erény, a megcsertett nőieség, a kénszerhelvett fölébe nem kerül az ó pirogvaságnak. Szélesme kopléval egészen elragadta a közönséget, mely újra meg újra, újabb és újabb követéit, zajos tapsokban és éljenzésekben fejezte ki tetszését. Igen jó volt **Nógrády** (**Fredóra**) énekeiben, valamint **Vesszlényi** alakításában, csak arra figyelmeztetjük, hogy megszokott vállrágatásait hagyja már egyszer abba s ne használja unos utatban, mert ez csak másközlőben igen jó alakításnak és játéknak válik hátrányára. **Szekulitskó** (királyné) kissé több természetességet várnak s a hangsúlyozásra fordított kissé több gondot. Különben ettől életkételem eléggé jól megálta helyét.

A vasárnap délelőtti előadás bizony nem igen vonzott. Csaknem egészen üres padok előtt mutatták be a lélekemelő néma-kepletet, a háttérben megvilágított **Kossuth** talabó alakjaira s énekeltek a nemzeti himnuszt, mely után **Breznyay Anna** kitűnően szavaltá **Jankay** „Lajos napján” cz. költeményét. Ez követte az „**Ingendell**” népszínmű előadása, mely bizony nem előadásnak, csak mokázásnak illt be **Kiss Pistá** (**Joni**) rögtönzése miatt Ami azt illeti, a rögtönzéseket szívesen elnezi a közönség, de megbecsülhatatlan bűnök veszi s a szereplőnek súlyosan félőrra, ha a rögtönzések nélkülözök a szellemet, mi által csak esetlenné válnak. Már pedig **Kiss Pistának** nagyon ritkán vannak előadható rögtönzések s ha a natur-bársch szerepekben meg is enged magának egyet-mást, de nem szabad a tulzába mennie. Különben az egész előadás nem valami sikerült volt, melyet még zavaribbá tett a színpadon begyűlt petróleumlámpa, amit azonban szerencsésen elég gyorsasággal sikerült eloltani.

Hét fón zóna előadás. „**Quasimodo**” regényes színmű adatott szűfolt ház előtt, melyben a siker orszárlására **Lendárd** (**Szervez**) illeti meg, kinek az első felvonásban bemutatott drámai jelenése páratlan művészi alakítással és érzékeléssel volt megfűszve, mely drámaságot mindvégig sikeresen megtartva, egyik legszebb bemutatása volt szereplőjének **Utána** következék **Sziklay** (**Quasimodo**) kinek maszkja kiválóan sikerült volt s játéka is egészen összhangban volt maszkjával: **Kissné** (**Esmeralda**) és **Moray**.

Laptulajdonos és felelősszerkesztő: Dr. Matyfi Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Kereset

Egy bankintézet keres mindennél egyéneket, törvényileg engedélyezett sorsjegyek részlettelés mellett előadásra. Igen előnyos jutalék feleltek.

Ajánlatok E. J. egy alatt **GOLDBERGER** A. V. hirdetés iradjához. Budapest, vaczi-utca 9. sz. — Intézkedők. 6-5